

DE EERSTE ONTDEKKING VAN AMERIKA — 1. Groenland.
LIEBIG PRODUKTEN: verbeteren de spijsbereiding.

Jodliebzig

Nadruk verboden.

Uitleg op keerzijde.

DE EERSTE ONTDEKKING VAN AMERIKA — 2. De Kolonisten aan het Noorsche Hof.
LIEBIG PRODUKTEN: keurprodukten.

Jodliebzig

Nadruk verboden.

Uitleg op keerzijde.

DE EERSTE ONTDEKKING VAN AMERIKA — 3. Het Amerikaansch Vasteland.
LIEBIG PRODUKTEN: geven de spijzen kracht en smaak.

Jodliebzig

Nadruk verboden.

Uitleg op keerzijde.

DE EERSTE ONTDEKKING VAN AMERIKA — 4. De Indianen.
LIEBIG PRODUKTEN: vergemakkelijken den keukenarbeid.

Jodliebzig

Nadruk verboden.

Uitleg op keerzijde.

DE EERSTE ONTDEKKING VAN AMERIKA — 5. De Eskimo's.
LIEBIG PRODUKTEN: knappen op.

Jodliebzig

Nadruk verboden.

Uitleg op keerzijde.

DE EERSTE ONTDEKKING VAN AMERIKA — 6. Overblijfselen der Kolonie.
LIEBIG PRODUKTEN: nuttig en praktisch.

Jodliebzig

Nadruk verboden.

Uitleg op keerzijde.

Het volstaat niet te eten; van grooter belang is het goed te verteren. Dank zij hun opwekkende werking, zullen de LIEBIG PRODUKTEN u daarbij krachtadig helpen.

1. GROENLAND

De Scandinavische « saga's » vormen de hoofdbron onzer kennis van de ontdekkingsreizen door de Vikings in de middeleeuwen ondernomen. Uit Noorwegen vertrokken, op hun vaartuigen — « drakkar » (draakschepen) of « snekkar » (slangschepen), naargelang het beeldhouwwerk aan den voorsteven — bereikten ze met zeil en riem IJsland in 860.

Erik de Rode, uit Noorwegen en IJsland verbannen, had vernomen dat nieuw land nog meer ten westen gezien was geworden en besloot, rond 982, het op te zoeken en er zich te vestigen. In 't zicht van dat beloofde land gekomen, wierpen Erik en zijn makkers hun heilige palen met Thor- of Odinhooft en, elk vestigde zich op de plaats waar het hout aanspoelde. Erik stichtte alzoo Brattalid aan de Eriksfjord; Bard Herjulfsson vestigde zich te Herjulfsvnes, nabij de huidige kaap Farewell. Het nieuw land werd door Erik Groenland genoemd, naar de planten die hij er zag, en in de hoop dat zulk een naam kolonisten zou aantrekken. Twee koloniën werden op de westkust gesticht. De zuidelijkste telde naderhand wel twee honderd hoeven, elk met kudden veen.

Men moet zich den moed en de taaiheid voorstellen van die ruwe noordmensen om zulken uitslag te bereiken : van uit Europa, op primitieve vaartuigen het onmisbaar materiaal met een veestapel voor een eerste nederzetting verschepen!

Compagnie Liebig, gesticht in 1865.

Waarin bestaat de echte bezuiniging voor de huisvrouw ? In het gebruik der LIEBIG PRODUKTEN die haar toelaten, zonder veel kosten, uitstekend te koken.

3. HET AMERIKAANSCH VASTELAND

De Groenlandsaga vertelt dat Bjarne Herjulfsson, zoon van den reeds vermelden kolonist, in 986 IJsland verliet om zijn vader te vervolgen. Door den mist uit zijn koers geraakt, ontging hem het zuidelijk punt van Groenland en ontwaarde hij nieuw land, vermoedelijk Labrador. Zonder te ontschepen zocht hij verder zijn weg en ontdekte noordoost nog een onbekende streek, waarschijnlijk Baffin's land. Vandaar keerde hij terug zuidwestwaarts om eindelijk Groenland te bereiken. Labrador was ontdekt vóór Cabot en Amerika vijf eeuwen vóór Columbus!

Dezelfde saga verhaalt dat Leif Eriksson het schip van Bjarne afkocht, een bemanning van 35 koppen bijeenbracht en dezelfde reis in tegenovergestelde richting ondernam. « Markland » (Labrador), rijk aan bosschen, werd de bron van hout der Groenlanders, die er ter plaatse geen hadden. Leif voer verder zuidwaarts en bereikte een streek waar wijngaarden groeiden en waaraan hij den naam van « Winland » schonk. De gegevens van het verhaal toonen aan dat het hier gaat om de Atlantische kust, ongeveer op de breedte der huidige stad Boston, noordergrens van den wijngaard en zuidergrens van den zalm, waarvan Leif insgelijks gewaagt. In een andere saga is er sprake van « zelfgezaaid koren » in Winland, waarschijnlijk mais, waarvan de noordergrens ook met die breedte overeenkomt. Men begrijpt dat het zacht klimaat dezer streek een groote aantrekkingskracht moet uitgeoefend hebben op Leif en zijn tochtgenooten. Zij overwinterden in Winland om in de volgende Lente naar Groenland terug te keeren.

Compagnie Liebig, gesticht in 1865.

Er bestaan geen flauwe gerechten voor wie LIEBIG PRODUKTEN gebruikt.

5. DE ESKIMO'S

Bij hun aankomst in Groenland vonden de Scandinaven overblijfsels van woningen, schepen en steenen werktuigen : de Eskimo's hadden de streek reeds bewoond doch waren noordwaarts teruggetrokken. Gedurende ongeveer vier eeuwen vertoonden zij zich niet meer.

Daar de Groenlanders in 1261 de heerschappij van den koning van Noorwegen aanvaard hadden, alsmede het heffen van belastingen, achtte de vorst het zich ten plicht een regelmatig dienst in te richten tusschen het moederland en de kolonie, ten einde deze laatste te bevoorraden met tarwe en gerst. Op den terugtocht laadden de schepen de reeds in n° 2 aangehaalde « uitvoerartikelen ». Toen in 1355 het bevoorradingschip in de noordelijke kolonie aankwam, hadden de Eskimo's heel de bevolking gedood. De zuidelijke kolonisten sloten vrede met de « Skraelings », zooals zij ze heetten, en begonnen een ruilhandel van levende schapen tegen huiden. Naar het schijnt zou de tegenwoordige woordschat van de Eskimo's dier zuiderstreken nog steeds Scandinavische woorden uit de XIVe eeuw bevatten. In 1418 zond het bisdom van Gardar nog een partij walrustanden naar Rome. Maar een tweede inval der Eskimo's vernietigde ook de zuiderkolonie. De laatste berichten van de nederzetting dagteekenen van 1448. In 1492, jaar der ontdekking van Midden Amerika, benoemde paus Alexander VI andermaal een bisschop van Gardar, ten dienste van mogelijke overlevenden!

Compagnie Liebig, gesticht in 1865.

Goed koken is een kunst, welke door de LIEBIG PRODUKTEN in eenieders bereik wordt gesteld.

2. DE KOLONISTEN AAN HET NOORSCH HOF

Evenals het meerendeel der Groenlandsche kolonisten aanbad Erik de Rode heidensche godheden. Maar het Christendom maakte snelle vorderingen in de Scandinavische landen. Op het einde der N^e eeuw keerde Leif, een der zonen van Erik, terug naar Noorwegen, aan het hof van den Christen koning Olav Tryggvason. De koning, die zich ten doel stelde de nieuwe leer in de kolonie te doen aanvaarden, overlaadde Leif met gunsten, bekam dat deze en zijn makkers zich lieten doopen en maakte hem lid van zijn lijfwacht. Leif keerde terug naar Groenland, vergezeld van priesters, hetgeen een grooten invloed uitoefende op de toekomst der kolonie, waar voortaan elk dorp zijn kerk had. De paus richtte er in 1112 een bisdom in, dat een twaalfal kerken onder zijn beheer had.

De eerste bisschop breidde merklijk de handelsbetrekkingen tusschen de kolonie en Noorwegen uit, vooral de verzending van walrustanden, waarvan het ivoor toen in Europa zeer gewild was. Het beste bewijs van den bloeienden toestand der kolonie wordt geleverd door de kathedraal van Gardar, zetel van het bisdom, dagteekend van 1200 en in Romaanschen stijl gebouwd.

In het begin der XIVe eeuw hadden de kolonisten zich buiten alle verwachting verrijkt. Benevens landbouw, jacht en vischvangst, was er schapenteelt, en de wol werd tegelijkertijd met huiden van zeehonden en muskossen uitgevoerd.

Compagnie Liebig, gesticht in 1865.

Onder welken vorm zij ook voorkomen, de LIEBIG PRODUKTEN zijn het resultaat van een beproefde kookkunst-ondervinding.

4. DE INDIANEN

Na een vruchteloze poging vanwee Leif's broeder om Winland te bereiken, ondernam een IJslander, Torfinn Karlsefni, de reis in 1003. De expeditie vertrok met het doel zich aldaar te vestigen. Zij bestond uit drie schepen, telde 160 mannen en vrouwen alsook rundvee. De emigranten hadden veel te lijden van een ongelukkige overwintering, doch geraakten eindelijk aan de monding van een waterloop die uit een meer stroomde (de Sint-Laurens?). Het nieuw land, waar wijngaard en wilde tarwe groeiden, werd door hen « Hop » geheeten. De makkers van Torfinn Karlsefni begonnen al spoedig ruilhandel met de Indianen welke ze op de rivier in kano's van dierenhuiden ontwaarden. Het was de eerste aanraking van Europeanen met Amerikaansche Indianen. Na enkele weken verschenen de inboorlingen terug, ditmaal echter met strijdlustige bedoelingen. Een gevecht ontstond, waarin verscheidene kolonisten werden gedood en Torfinn Karlsefni, oordeelende dat nooit een kolonie in de nabijheid der Indianen in vrede zou kunnen leven, besloot naar Groenland te zeilen. Het schijnt dat na dit bezoek aan Winland ook een Groenlandsche bisschop er zou geland zijn, met het doel de inboorlingen te bekeeren. Hij zou echter nooit teruggekeerd zijn. In de XVIe eeuw stelden Fransche zendingen in Canada met verbazing vast dat zekere Indianen een soort cultus van het kruis beoefenden, die waarschijnlijk was blijven voortbestaan als gevolg van het kort oponthoud der Groenlanders.

Compagnie Liebig, gesticht in 1865.

Een smakelijk middagmaal is half verteerd. Dit verklaart den bijval van de LIEBIG PRODUKTEN.

6. OVERBLIJFSELEN DER KOLONIE

Het is waarschijnlijk dat een plots afkoeling van het klimaat de Eskimo's zuidwaarts heeft gedreven, en dat die zelfde koude, die ijsvorming, vernietigd heeft wat nog van de kolonie overbleef.

De tastbare bewijzen van het bestaan der nederzetting werden in 1921 geleverd door Dr Paul Nordlund. Bij opgravingen in het kerkhof van Herjulfsvnes werden er kleedingstukken gevonden die aantoonen dat de kolonisten de Europeesche modes volgden tot op het einde der XVe eeuw! Zij hadden nog het runenschrift, waarvan een goed bewaard houten kruis getuigt. Het meest belangwekkend zijn de afmetingen der geraamten die het bewijs leveren dat de inwoners aan rachtismleden en een gestalte hadden ver beneden de middelmaat : de grootste man was 1^m62, de grootste vrouw 1^m45. De laatste graven hadden nauwelijks 40 centimeter diepte, hetgeen laat onderstellen hoezeer de grond bevroren was. De ramp is toe te schrijven aan ijsvorming, waardoor het veevoeder verdween, wat ten slotte mangel aan vee en schaarschte aan degelijke voeding voor den mensch betekende. De nederzetting was letterlijk uitgestorven.

In 1923 is men overgegaan tot het blootleggen der ruïnen van de bisschoppelijke kerk van Gardar, waarin het graf van een prelaat werd teruggevonden. Daarin lag de prachtige staf in walrustand, op ons plaatje voorgesteld. De best bewaarde ruïnen zijn die der kerk van het Walvischeiland.

Compagnie Liebig, gesticht in 1865.